

08.11.2021

Asia/3

§ 19

Innovaatorahaston käytön periaatteet vuodesta 2022 eteenpäin

HEL 2021-011633 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto hyväksyi liitteen 1 mukaiset innovaatorahaston käytön periaatteet.

Lisäksi kaupunginhallituksen elinkeinojaosto kehoitti kaupunginkanslian elinkeino-osastoa kehittämään indikaattoreita sekä muita toimintatapoja rahaston vaikuttavuuden aiempaa systemaattisemmalle seuraamiselle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Innovaatorahaston käytön periaatteisiin (liite 1) lisätään seuraava kriteeri:

”Arvioinnissa huomioidaan hankkeen tuomat hyödyt kaupungin asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen kehittämisessä ja hyvinvoinnin edistämiseksi.”

Kannattaja: Kasper Kivistö

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Asian aikana kuultavana oli erityissuunnittelija Ida Björkbacka.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Liitteet

1 Innovaatorahaston käytön periaatteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

08.11.2021

Asia/3

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää hyväksyä liitteen 1 mukaiset innovaatorahaston käytön periaatteet.

Lisäksi kaupunginhallituksen elinkeinojaosto kehottaa kaupunginkanslian elinkeino-osastoa kehittämään indikaattoreita sekä muita toimintatapoja rahaston vaikuttavuuden aiempaa systemaattisemmalle seuraamiselle.

Tiivistelmä

Innovaatorahaston käytön nykyiset periaatteet on määritelty kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa 25.9.2017 § 6 ja ne ovat voimassa vuoden 2021 loppuun.

Innovaatorahaston toimintaa koskeva vaikuttavuusarviointi käsiteltiin elinkeinojaostossa 26.4.2021. Samalla elinkeinojaosto päätti käytön periaatteiden päivittämisestä sekä hyväksyi alustavat linjaukset uusille periaatteille.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto sekä kaupunginkanslian ja toimialojen edustajista koostuva innovaatorahaston ohjausryhmä ovat elinkeinojaoston linjausten perusteella laatineet ehdotuksen rahaston käytön uusiksi periaatteiksi. Oleellimmat muutokset liittyvät Helsingin elinkeinoperustan luomisen korostamiseen ja rahaston vaikuttavuuden lisäämiseen. Innovaatorahaston uudet käytön periaatteet ovat liitteessä yksi ja ne tulevat voimaan 1.1.2022

Esittelijän perustelut

Innovaatorahasto

Kaupunginvaltuusto päätti innovaatorahaston perustamisesta 19.6.2002 § 1294. Rahaston peruspääomaksi siirrettiin vuoden 2001 tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä noin 16 miljoonaa euroa. Rahastoon on sen perustamisen jälkeen tilinpäätöksien yhteydessä siirretty varoja uusien innovaatiohankkeiden aloittamisen ja käynnissä olevien innovaatiohankkeiden jatkoraahoittamisen turvaamiseksi yhteensä 95 miljoonaa euroa. Innovaatorahasto toimii itsenäisenä taseyksikkönä, joten rahastoa eivät koske budjettivuoden rajoitukset.

Kaupunginvaltuusto on 17.5.2017 § 240 hyväksynyt innovaatorahaston päivitettyt säännöt, jotka määrittelevät rahaston tarkoituksen, kartuttamisen, käytön, varojen säilyttämisen, hallinnon ja hoidon, kirjanpidon ja purkamisen. Sääntöjen mukaan rahaston tarkoitus on Helsingin osaa-
misperustan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Innovaatorahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten, joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osa-

puolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa ja osaamisperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Innovaatorahaston käytöstä päätti aluksi kaupunginhallitus, mutta kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen myötä päätösvastuu siirtyi 1.6.2017 alkaen kaupunginhallituksen elinkeinojaostolle (Hallintosäännön luku 8, kohta 2). Samalla valmisteluvastuu siirrettiin kaupunginkanslian elinkeino-osastolle. Valmistelua tukee ohjausryhmä, jossa on sekä kaupunginkanslian eri osastojen että toimialojen edustajat.

Rahaston vapaa pääoma marraskuussa 2021 on noin 48 miljoonaa euroa. Rahaston toteutunut käyttö on viime vuosina vaihdellut 2,5–3,5 miljoonan euron välillä ja vuodesta 2021 lähtien varaudutaan jopa 6 miljoonan euron vuotuisen käyttöön huomioiden muun muassa koronaviruksen vaikutukset innovaatio- ja yritysekosysteemiin ja siitä kumpuavat uudet kehitystarpeet. Yksittäisten hankkeiden saaman rahoituksen suuruus on vaihdellut kymmenistä tuhansista satoihin tuhansiin euroihin vuodessa. Helsingin kaupunkistrategiassa 2021 – 2025 todetaan, että kaupunki käyttää innovaatiokilpailuja, -rahastoja ja muita vastaavia työkaluja vaikuttavasti.

Rahaston käytön periaatteet

Kun vastuu innovaatorahaston käytöstä siirtyi kaupunginhallituksen elinkeinojaostolle, jaosto päätti 25.9.2017 § 6 rahaston käytön periaatteista vuosille 2018 – 2021. Käytön periaatteissa määriteltiin käytön tarkemmista painopisteistä, hankkeiden arviointikriteereistä, rahoitushaun avaamisesta ja hakemusten käsittelystä, hakijaan ja hankkeeseen kohdistuvista vaatimuksista, hankerahoituksen myöntämisestä ja takaisinperinnästä sekä rahoituksen hakemisesta ja rahoitettujen hankkeiden velvollisuuksista. Periaatteiden mukaisesti rahaston varoja on suunnattu erityisesti elinkeino- ja osaamisperustan vahvistamiseen, yritysekosysteemien kehittämiseen ja kokeilualustojen luomiseen ja kaupungin asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen kehittäminen ja hyvinvoinnin lisääminen.

Tällä päätöksellä elinkeinojaosto linjaa innovaatorahaston käytön periaatteista vuodesta 2022 eteenpäin. Innovaatorahaston käytön periaatteisiin esitetään jäljempänä esitettyjä muutoksia.

Rahaston vaikuttavuusarvioinnin tulokset ja käytön periaatteiden kehittäminen

Elinkeinojaosto kehotti 8.6.2020 päätöksellään § 22 kaupunginkanslian elinkeino-osastoa suorittamaan innovaatorahaston vaikuttavuuden arvioinnin. Arviointi toteutettiin palveluhankintana, jonka toteuttajiksi valikoituivat KPMG Oy Ab ja 4Front Oy. Hankinnan kohteena oli arvioinnin

08.11.2021

Asia/3

lisäksi rahaston toimintaan liittyvien kehittämissuositusten esittäminen. Arvioinnin kohteena olivat erityisesti vuosina 2017-2020 rahoitetut hankkeet ja tarkasteluun valittiin yhteensä 25 hanketta.

Arviointiraportin keskeinen johtopäätös on, että innovaatorahasto on keskeinen elinkeino- ja innovaatiopoliittinen kehittämissuositus. Rahaston käyttö on raportin mukaan kehittynyt ja toiminta tehostunut viimeisten vuosien aikana ja päätösvastuun siirtäminen elinkeinojaostolle on ollut perusteltua.

Arviointiraportin mukaan hankkeissa on, rahoituksen päämäärien mukaisesti, saavutettu erityisesti innovaatioekosysteemien rakentamiseen ja kehitykseen, innovaatio-, kokeilu ja yhteistyöalustojen kehitykseen sekä osaamispääoman ja kyvykkyyksien kasvuun liittyviä tuloksia ja vaikutuksia. Konkreettisimmat vaikutukset ovat hankkeilla, joissa on selkeät temaattiset fokusalueet (esimerkiksi terveys tai älykaupunki) ja kohderyhmät. Suurin vaikuttavuuspotentiaali on hankkeissa, joissa kaupunki on tiiviisti mukana jo kehittämistoiminnan suunnittelun alkuvaiheessa, hanke on osa laajempaa elinkeino- ja innovaatiopoliittista kokonaisuutta sekä joissa toimijat kykenevät kanavoimaan sen edistämiseen laajasti myös muita resursseja.

Arviointiraportin johtopäätöksinä todetaan, että määritellyt rahoituksen käytön periaatteet ja niiden painotusten välinen suhde näyttäytyvät osittain epäselvinä niin rahoituksen hakijoille kuin rahoittajillekin. Innovatorahastolle ei myöskään ole asetettu riittävän selkeitä tulostavoitteita ja seurantaindikaattoreita, joiden perusteella sen kokonaistuloksellisuutta tai -vaikuttavuutta voisi seurata.

Tarkennetut periaatteet vuodesta 2022 lähtien

Elinkeinojaosto suositteli 26.4.2021 §5 vaikuttavuusarvioinnin tulosten käsittelyn yhteydessä rahaston käytön periaatteiden sekä niihin liittyvien kriteereiden tarkentamisen valmistelua, korostaen erityisesti elinkeinoperustan luomista sekä innovaatiolähtöisen yrittäjyyden ja kilpailukyyn kehitystä esimerkiksi synnyttämällä innovaatioympäristöjä, luomalla kokeilualustoja ja edistämällä näistä syntyvää yrittäjyyttä ja kilpailukykyä. Lisäksi elinkeinojaosto suositteli rahaston ohjeiden, hallinnon ja vaikuttavuusindikaattoreiden kehittämistä edelleen.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto on yhdessä innovatorahaston ohjausryhmän kanssa laatinut ehdotuksen rahaston käytön periaatteiksi vuodesta 2022 eteenpäin. Pääosin nykyiset periaatteet ovat sisällöllisesti edelleen relevantteja. Rahaston hyväksi todetut toiminnot kuten jatkuva haku, painotus ekosysteemien, yhteistyöalustojen ja osaamispääoman ja kyvykkyyksien kehitykseen ja kasvuun säilytetään. Muutoin periaatteita on tarkennettu niin, että rahaston käyttö olisi entistä vaikut-

08.11.2021

Asia/3

tavampaa erityisesti innovaatiolähtöisen elinkeinoperustan vahvistamisen osalta Helsingissä.

Käytön periaatteissa määritellään innovaatorahaston ydinperiaatteiden lisäksi periaatteet rahoitettavien hankkeiden luonteesta ja kriteereistä, kaupungin sitoutumisesta hankkeisiin, rahoituksen hakemista, rahoituksella tehtävistä hankinnoista ja rahoituksen myöntämisen ehdoista.

Oleellisimmat sisältömuutokset

Nykyisiin rahaston käytön periaatteisiin verrattuna oleellisimmat sisältömuutokset vuodesta 2022 lähtien ovat, että

- korostetaan Helsingin elinkeinoperustan luomista ja hankkeita jotka mahdollistavat uuden markkinaehtoisen liiketoiminnan synnyttämisen.
- tarkennetaan osaamisperustan luomisen kriteeriä: sellainen osaamisperusta, joka vahvistaa elinkeinoperustaa.
- erillinen kriteeri kaupungin asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen kehittämisestä ja hyvinvoinnin lisäämisestä poistuu.
- kaupungin sitoutumista hankkeisiin ja tulosten seuranta vahvistetaan.
- huomioidaan hankkeiden kyky tukea kaupungin ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteita.
- rahoitetaan lähtökohtaisesti isoja vaikuttavia hankkeita, mutta jos hanke ei ole vielä kypsä toteutettavaksi voidaan pienmuotoisesti rahoittaa esiselvityshankkeita ja pieniä kokeiluja.
- elinkeinojaosto voi jatkuvan haun rinnalla päättää teemakohtaisten rahoitushakujen avaamisesta.

Lisäksi periaatteissa on tarkennettu, että rahoitukseltaan huomattavan suurien hankkeiden osalta innovaatorahasto voi edellyttää ulkopuolisen arvioinnin toteuttamista hankkeen loppuraportin yhteydessä ja, että kaupunki voi riskiarvioinnin perusteella edellyttää normaalin talousraportoinnin lisäksi tilintarkastuksen suorittamista.

Toimivalta

Hallintosäännön 8. luvun 2 §:n 6 kohdan ja innovaatorahaston sääntöjen mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää innovaatorahaston käytöstä.

Toimeenpano ja seuranta

Uudet innovaatorahaston käytön periaatteet ovat voimassa vuoden 2022 alusta lähtien, ja periaatteiden mukainen uusi jatkuva rahoitushaku avataan jo joulukuussa 2021. Kaupunginkanslian ja toimialojen

08.11.2021

Asia/3

edustajista koostuva innovaatorahaston ohjausryhmä ja kaupunginkanslian valmistelijat luovat uusien periaatteiden mukaisen arviointiperustan ja tarkennetut hakuohjeet ja -lomakkeet. Rahastolle luodaan indikaattorit rahaston vaikuttavuuden systemaattiselle seuraamiselle. Rahaston uusista käytön periaatteista tullaan tekemään arviointi.

Jatkossa kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää innovaatorahaston käytön periaatteiden tarkentamisesta tarpeen mukaan. Innovaatorahaston sääntöjen ja elinkeinojaoston hyväksymien periaatteiden lisäksi innovaatorahaston käyttö perustuu kulloinkin voimassa oleviin talousarvion noudattamisohjeisiin.

Asian esittelee kokouksessa erityissuunnittelija Ida Björkbacka.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Liitteet

1 Innovaatorahaston käytön periaatteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Innovaatorahaston ohjausryhmä